

انقلاب ناتمام فینتک؛

تحول صنعت با گسترش فینتک‌ها

فینتک‌ها از جمله حوزه‌های جدید کسب و کاری است که فضای رشد چندانی پیدا نکرده و در حال حاضر در سیطره بانک‌ها قرار دارد.

به گزارش پایگاه تخصصی تحلیلی سرمایه نگر، چند سالی است که فعالیت در حوزه فناوری مالی یا فینتک (FinTech) داغ شده و از همان ابتدا به یک بخش جدایی‌ناپذیر صنعت بانکداری تبدیل شد.

همگام با رشد سریع فینتک‌ها، مدل کسب‌وکار و فعالیت بانک‌ها نیز تغییر کرد و شیوه‌های نوآورانه جاری شیوه بانکداری سنتی را به سرعت گرفت. بر اساس گزارش‌های بین‌المللی ۱۳ حوزه شامل ۱۰۳ نوع کسب‌وکار مختلف در زمینه فینتک وجود دارد که این اعداد به خوبی نشان‌دهنده زمین بازی بزرگی است که پیشروی شرکت‌های این حوزه قرار دارد.

بر این اساس، توسعه فینتک تأثیر چشم‌گیری بر فعالیت بانک‌ها داشت؛ به طوری که بسیاری از محصولات بانک‌ها اکنون اطلاعات محور هستند و استفاده از خدمات مالی بانک‌ها آسان‌تر و کارتر شده است.

به این ترتیب، می‌توان چنین اذعان کرد که فینتک انقلابی در صنعت بانکداری ایجاد کرده و ضرورت دارد بانک‌های کشور همکاری بیشتری با شرکت‌های فینتک داشته باشند و سرمایه‌گذاری بیشتری در این حوزه انجام دهند. فینتک با ساده‌سازی ارزیابی ریسک به فرایندهای اعتبارسنجی سرعت بخشیده و فرایند اعتباردهی در بانک‌ها بدین شکل بهتر، دقیق‌تر و با ریسک کمتری انجام می‌گیرد.

هر چند که فینتک به زندگی همگان نفوذ کرده و تقریباً همه در طول روز چندین نوبت از خدمات این حوزه بهره می‌گیریم اما؛ از ابتدا قرار بر آن نبود که فینتک صرفاً محدود به حوزه بانکداری و همراه بانک شود و در کشور این فضای جدید در سایر صنایع و بخش‌ها مغفول مانده و تاکنون مجالی برای عرضه اندام در سایر حوزه پیدا نکرده است.

در دنیای زندگی می‌کنیم که ارزش‌های دیجیتال و بلاکچین‌ها به سرعت ظهور و گسترش یافتند و اکنون بخش قابل توجهی از بازارهای مالی را تشکیل می‌دهند. از همین رو، برای آن که فناوری مالی در این حوزه‌ها نیز کارا و گسترش یابد نیاز به برنامه‌های کاربردی ساخته شده به دست فینتک‌ها دارند.

علاوه بر آن که فینتک با توسعه اپلیکیشن‌های سرمایه‌گذاری و پس‌انداز موجب فعالیت تعداد بیشتر مردم با هر میزان سرمایه شده، صنعت پرداخت را نیز متحول کرده است. جابه‌جایی و انتقال پول موضوعی است که فینتک در آن بسیار خوب عمل کرده و ارسال پول به‌صورت آنلاین و دیجیتال را در هر نقطه از جهان آسان‌تر از همیشه کرده است.

یکی از حوزه‌هایی که فینتک نتوانسته در آن حضور پررنگی داشته باشد، بخش بیمه است. با وجود آن که شرکت‌های بیمه تمایلی به تکنولوژی و فناوری‌های روز نشان نمی‌دهند و همچنان در فضای سنتی باقی مانده‌اند اما؛ زیر چتر فینتک به خودکارسازی فرایندها و گسترش پوشش بیمه پرداخته‌اند.

بنابراین، باید تصریح کرد که فینتک و استارت‌آپ‌ها در ایران هنوز جایگاه اصلی و واقعی خود را پیدا نکرده‌اند و جز در صنعت بانکداری و البته آن هم نه به طور کامل و کارا، در صنایع دیگر رنگ و بوی چندانی از این حوزه نوظهور دیده نمی‌شود و ابزارهای مالی نوین که به واسطه فینتک‌ها قابل عرضه به دنیای سرمایه‌گذاری و مالی است، مغفول مانده است.

فینتک در ایران با چالش‌های فراوانی دست و پنجه نرم می‌کند و مهمترین آن قوانین و دستورالعمل‌های سختگیرانه است؛ چرا که فناوری‌های جدید و ابزارهای مالی نوین باعث تغییرات سریع می‌شوند، موضوعی که مزه آن به زبان نهادهای دولتی و بانک مرکزی چندان خوش نیامده است.

از محیط قانونی متفاوت کشور که بگذریم، جذب سرمایه‌گذار در چارچوب قانون‌های کنونی و البته تحریم‌ها به دشواری صورت می‌گیرد و همین دو عامل در کنار عدم ثبات بازارها و پایین بودن نرخ بازدهی تولید و فعالیت‌های اقتصادی سبب شده تا فینتک در ایران جز تا حد و حدودی در صنعت بانکداری، در سایر صنایع نتواند ورود کند.

فینتک در ایران به علت نوپا بودن و عدم ثبات اقتصادی و صرفه و بازدهی مناسب با مشکل جذب سرمایه‌گذار مواجه است. با توجه به تمایل سرمایه‌گذاران به کاهش ریسک و همچنین عدم قطعیت بالا در بازارهای مرتبط با فینتک‌ها، جذب سرمایه‌گذاری در این حوزه با چالش‌های فراوانی مواجه است.

یکی دیگر از مهم‌ترین چالش‌هایی که فینتک‌ها در ایران با آن روبرو هستند رگولاتوری یعنی بانک مرکزی، بیمه مرکزی و سازمان بورس است که حمایت کافی و لازم و به موقع از استارت‌آپ‌های بخش خصوصی صورت نمی‌گیرد و سلیقه در اعمال قانون‌ها دخیل است که این موارد دلسردی و عدم استقبال کارآفرینان جوان را به دنبال دارد.

حوزه فین تک و فناوری‌های مالی در سالیان اخیر موفق شدند نظام بانکی را کارآمدتر کنند و حال اگر در ایران نیز این بخش بتواند بدون دخالت بخش دولتی و رگولاتوری به ارائه خدمات خود بپردازد، می‌تواند علاوه بر صنعت بانکداری سایر حوزه‌ها و بخش‌ها را نیز به سمت توسعه سوق دهد.

یکی دیگر از چالش‌هایی که مشاهده می‌شود، مسائل امنیتی است؛ به عنوان مثال در حوزه بانکداری به دلیل این که بانک‌ها موظف به عدم انتشار اطلاعات بانکی مشتریان خود هستند و مشتریان نیز تمایلی به افشای اطلاعات مالی و بانکی خود ندارند، با محدودیت در توسعه مدل‌های کسب و کاری خود روبرو می‌شوند.

به طور کلی می‌توان گفت فینتک هم اکنون به یک بازیگران اصلی اقتصاد در ایران و جهان تبدیل شده و به سرعت در حال رشد و توسعه است و اگر فضای لازم به این حوزه داده شود، قطعاً شاهد تحولات سریع و قابل توجه در بسیاری از بخش‌های صنایع و حوزه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی خواهیم بود.

نوآوری‌هایی که فینتک با خود به همراه می‌آورد، سرعت تحول دیجیتال و حرکت به سمت اقتصاد دیجیتال را تسریع می‌بخشد و آینده‌ای روشن را برای این بخش نوظهور می‌توان متصور شد.